

Arm Brussel

'Leegloop, verkrotting, kaalslag, megalomane bouwprojecten en dies meer'

Frie Leysen (ex-deSingel) en Guido Minne (ex-VTI) ijveren om in Brussel een Internationaal Kunstenfestival op te zetten met de bedoeling het theaterleven in de hoofdstad nieuw leven in te blazen.

Worden doel en middelen hier niet dooreengehaspeld, vraagt Stef Ampe zich af. En is een festival wel echt hetgeen arm Brussel op dit ogenblik nodig heeft?

Het gaat slecht met het theater in Vlaams Brussel. Er zijn nauwelijks produktiefaciliteiten, de publieke belangstelling kalft af. Buiten de K.V.S. en het Kaaitheater zijn er geen fatsoenlijk gesubsidieerde 'gezelschappen'. Er zijn nauwelijks plateaus die op continue basis een theateraanbod naar het publiek formuleren. Ook Frie Leysen en Guido Minne - samen de Werkgroep Internationaal Kunstenfestival - maken deze vaststelling: "De Vlaamse Gemeenschap heeft dringend nood aan nieuwe artistieke initiatieven van formaat in Brussel", schrijven ze in de aanhef van hun nota (*Analyse van de theater- en danssituatie in Brussel. Pleidooi voor een internationaal Kunstenfestival*). Ze pleiten concreet voor een groot opgezet internationaal festival. Dit moet als motor fungeren voor een nieuw artistiek elan en een verhoogde publieke interesse voor het bestaande aanbod tot gevolg hebben. De integriteit van Leysen en Minne staat buiten kijf. In het verleden hebben beiden bewezen dat ze, vaak in precare omstandigheden, met succes kunnen vechten voor hun zaak. Het is jammer dat hun voorstel nu te kort schiet en dat doel en middelen door elkaar gehaspeld worden.

De redenering in de nota is duidelijk: een groot, internationaal, kwalitatief hoogstaand festival (het middel) moet de Nederlands-

talige podiumkunsten in Brussel er weer bovenop helpen (het doel). Vooreerst dit: we twijfelen er niet aan dat het opzet een kwalitatief hoog peil zal kennen en wellicht op een ruime publieke belangstelling zal kunnen rekenen. De begrippen 'internationaal', 'groot', 'kwalitatief hoogstaand' en 'festival' roepen veel vragen op. Hét euvel is echter het doel dat Leysen en Minne zich vooropstellen. Vooraf enig commentaar.

Internationaal

Het begrip internationaal dekt in de nota twee ladingen: enerzijds gaat het over het aanbod van internationaal werk, anderzijds over de daartoe benodigde infrastructuur. Het is eigenaardig dat Leysen en Minne hier en nu deze internationale kaart trekken. In het (recente) verleden was de stelling van én Leysen - als voormalige directeur van deSingel - én Minne - als voormalige directeur van het Vlaams Theater Instituut - zeer uitgesproken: in Vlaanderen is maar ruimte voor één grote instelling die het internationaal, grootschalig werk kan presenteren. Daarmee bedoelden ze toen altijd deSingel. Het maakte het geïnteresseerde publiek immers weinig uit of het nu in Antwerpen of in Brussel de produkties van bijvoorbeeld Peter Brook, de Wooster Group, Pina Bausch, ...

moest gaan zien. Waarom dat uitgangspunt nu stilletjes sneuvelt is onduidelijk en krijgt in de nota geen antwoord.

Integendeel: de auteurs voeren zelf aan dat "het internationale aanbod in Brussel vooral door de Franstalige theaters wordt gerealiseerd, met veel Franse produkties en coprodukties". Dus is er ofwel geen probleem want het internationaal werk komt aan bod in het Franstalig circuit. Ofwel is er iets aan de hand met de mobiliteit van het Nederlandstalig publiek - wat aan te nemen is. Ofwel hebben Leysen en Minne hun bedenkingen bij het artistiek peil van het internationale aanbod in dat Franstalige circuit. Wel, dan moeten ze daar iets gaan aan doen.

Daarnaast stelt de nota in dit verband ook het probleem van de infrastructuur aan de orde: "Ook na de restauraties en met het nieuwe Lunatheater blijft in Brussel een behoefte bestaan aan een grote infrastructuur met een grote scène en toneeltoren, voor de regelmatige presentatie van grootschalig werk uit binnen- en buitenland. Het NIR-gebouw van BRTN en RTBF aan het Flageyplein zou hier een oplossing kunnen bieden." Het pleidooi voor de restauratie van het gebouw aan het Flageyplein om het dan in gebruik te nemen als centrum voor hedendaagse kunsten is zeer respectabel. Ronduit ongeloofwaardig klinkt het pleidooi voor een nieuwe te bouwen grote theaterzaal. Geef dan maar prioriteit aan de verbouwingen van La Luna, Ancienne Belgique (beiden in de steigers) en de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (nog lang niet in de steigers). Binnen afzienbare tijd heeft Vlaams Brussel dan drie grote scènes. Overigens herleiden Leysen en Minne de discussie tot een detail van het veel ruimer te voeren infrastructuurdebat.

Groot

Uit de nota blijkt niet waarom het festival groot moet zijn. Enig referentiepunt is de verwijzing naar voorbeelden als het Holland Festival, het Festival d'Automne, de Wiener Festwoche, ... waarmee het Brussels festival zich in *envergere* moet plaatsen. "Met een (...) festival van formaat kan Vlaanderen zich inschrijven in een reeks van grote buitenlandse festivals en zich zo cultureel en artistiek in Europa manifesteren en profileren." De gevraagde middelen zijn o.i. in die zin te bescheiden. Met de tot op heden toegekende subsidie van 60 miljoen is niet zo heel veel mogelijk. Zeker niet als het grootste deel daarvan moet dienen om dure buitenlandse produkties naar hier te halen. Maar waarom niet kiezen voor datgene wat al in de steigers staat? Waarom niet kiezen voor klein? Waarom niet kiezen voor wat zich schoor-